

Potulky po stopách Jozefa Pekarú

Horné Považie Žilinského kraja
Frýdecko-Místecko Moravskoslezského kraja

Po stopách Jozefa Pekarú

Rajecká Lesná - Frivald

- Mariánske pútnické miesto Rajecká Lesná - Frivald

- Slovenský betlehem je umiestnený v Dome Božieho milosrdenstva vedľa Baziliky Narodenia Panny Márie

- Bazilika Narodenia Panny Márie, v ktorej sa na hlavnom oltári nachádza vzácna socha Panny Márie z 15. storočia, ku ktorej prichádzajú pútnici z celého Slovenska.

- Neďaleko kostola je Kalvária, ktorú tvorí 14 kaplniek, Kostol Nanebovstúpenie Pána a Kaplnka Lurdskej Panny Márie s liečivým minerálnym prameňom.

Rajecké Teplice

- Svetoznáme kúpeľné mesto Rajecké Teplice, kde majster Jozef Pekarú prežil veľkú časť svojho života. Kúpele, ktoré sú známe už 600 rokov, sa vyznačujú teplými termálnymi prameňmi, ktoré majú liečebné účinky hlavne na pohybový aparát.

Zoznam bibliografických odkazov

Jozef Pekarú. *Jozef Pekarú* [online] 2010. [cit. 2014-07-08]. Dostupné z: http://sk.wikipedia.org/wiki/Jozef_Pekarú

Keď ruky rozprávajú tradičnú ľudovú tvorbu a umelecké remeslo v žilinskom regióne. Žilina: Krajské kultúrne stredisko. 2013. ISBN 978-80-85161-82-3.

Slovenský betlehem a Bazilika Narodenia Panny Márie Rajecká Lesná. 2009. Žilina: Rímskokatolícka cirkev Žilinská diecéza.

Fotografie: Jozef Feiler a archív Krajskej knižnice v Žiline

Vydala Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek-Místek, 2014.

Publikácia vydaná v rámci projektu Potulky - toučky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov, kód projektu SK/FMP/15/024.

Tento mikroprojekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Fondu mikroprojektov spravovaného Trenčianskym samosprávnym krajom. „SPOLOČNE BEZ HRANÍC“

„Keď máte vysušený kus lipového dreva a máte ostré dláta, to sa nedá vysloviť, to musíte skúsiť. Ten rez toho dláta, uberať a modelovať drevo, to je nádherný život“

Jozef Pekara (Keď ruky rozprávajú, 2013, s. 128)

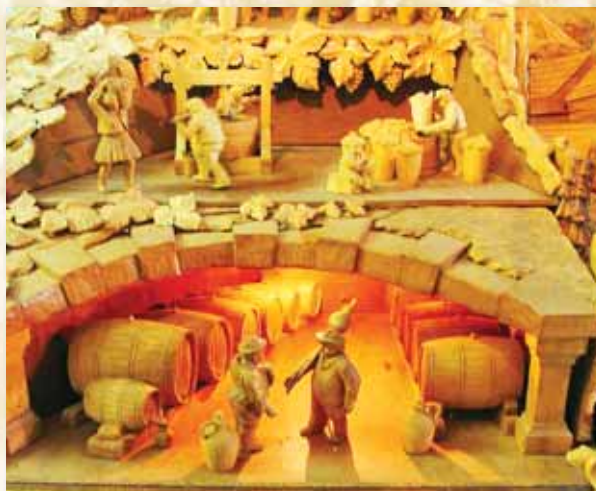
Jozef PEKARA

ľudový rezbár,
autor najväčšieho betlehemu na Slovensku

* 15.7.1920 Borský Peter
† 5.4.2005 Rajecké Teplice

Vzťah k drevu mal Jozef Pekara už od detstva. Jeho otec bol debnár a aj starší brat Ján pracoval ako rezbár. Sám začal používať dláta ako desaťročný. Vyučil sa u majstra rezbára Jozefa Briestenského. Pod jeho vedením získal nielen potrebnú zručnosť, ale aj rozvinutie schopností kreatívneho prístupu k tvorbe. Jozef Pekara býval v Šuji pri Rajci, neskôr v Rajeckých Tepliciach. Ako rezbársky učeň vytvoril ozdoby rôznych kostolov, sochy Jánošíka či sv. Jozefa. Do roku 1950 pracoval ako návrhár v ľudovomeleckom družstve Rezbár v Rajci.

V roku 1980 začal z lipového dreva vyrezávať a konštruovať dielo zobrazujúce narodenie Krista a fragmenty slovenských dejín, pamiatky a výjavy zobrazujúce prácu a bežný život ľudí v slovenských regiónoch minulých storočí. Slovenský betlehem vznikol pätnásť rokov a je umiestnený v Dome Božieho milosrdenstva (používa sa však aj pomenovanie Dom Božieho narodenia) v Rajeckej Lesnej, kde je dielo inštalované. Vytvoril tiež sakrálné figurálne rezby či reliéfy, ktoré sú umiestnené v rôznych slovenských kostoloch. V roku 1968 mu prezident Ludvík Svoboda udelil štátne vyznamenanie Rad práce.

- Slovenský betlehem je jedným z najväčších drevených vyrezávaných betlehemov v Európe (8,5 m dĺžka, 2,5 m šírka a 3 m výška). Majster Jozef Pekara vyrezal do lipového dreva významné pamiatky a zaujímavé architektonické diela Slovenska

„Vyrezať prvú figúrku mi trvalo asi tri dni. Ak sa však figúrka mala pohybovať, to už bolo čosi iné. Musel som jej urobiť pohyblivé ruky či nohy, a tak som neraz kláčal, aby som zistil, aké pohyby má napríklad drevorubač pri pílení dreva. Podľa toho som robil pevné telo a osobitne pohyblivé ruky. Takáto postavička mi trvala aj týždeň.“

„Myšlienka urobiť betlehem, kde by som biblické výjavy a exotickú krajinu nahradil výjavmi z nedávnej minulosti Slovenska, ma prenasledovala ešte keď som pracoval vo výrobnom družstve Rezbár v Rajci. Pätnásť rokov som premýšľal, stružlikal, projektoval. Aj pochybnosti ma občas chytali. Ale keď som spravil strednú časť s majestátnym Kriváňom, symbolom nášho krásneho Slovenska, tak sa mi začala práca dariť.“

„Zažil som v živote veľa krásnych chvíľ. Ak si odmyslíte tie rodinné, sobáš či narodenie detí, mojím najsilnejším zážitkom je vysviacka Slovenského betlehemu. Neviem vyjadriť presne, čo som cítil, bolo to však veľmi emotívne, veľmi silné. Bol som vari po prvý raz spokojný sám so sebou.“

„Zostali po mne tisíce figúrok“

Jozef Pekara
(Keď ruky rozprávajú, 2013, s. 129 - 130)

